

PROVINCIALE DRENTSCHE en ASSER COURANT

ZATURDAG, 14 AUGUSTUS 1852

INGEZONDEN STUKKEN

Aan eenige Israëlieten te Assen

Ofschoon eenen innigen afkeer tegen het re- en dupliceren in publieke geschriften gevoelende, vooral wanneer ik tegen kleingeestige bedilzucht de pen moet opvatten, meen ik nochtans in het onderhavige geval deze antipathie te moeten overwinnen; eensdeels om de doelmatigheid van eenen, door U lieden in een verachtelijk en bespottelijk daglicht gestelden maatregel aan te toonen, en anderdeels, om den persoon genoeg te geven, die zich er sedert vier à vijf jaar *uitsluitend* op toelegt, om met zijne bekwaamheid als schrijver te schitteren, en die als eenen tweeden *Goliath* de handschoen toewerpt aan ieder, van wiens pen hij voorondersteld weinig te duchten te hebben. De geëerde lezer beschuldige mij niet van onkieschheid, door den schrijver van een anoniem artikel als met den vinger aan te wijzen; men neme in aanmerking, dat aan dezen in mijne tegenwoordigheid werd opgedragen om zich van die loffelike (?) taak te kwijten, doch ter zake. Op den 30 Julij jl. vierde de Israëlitische gemeente alhier het wijdingsfeest van eene nieuwe op perkament geschrevene wetsrol, welk feest nimmer had plaats gehad, wanneer niet nagenoeg alle leden der gemeente hunne bijzondere geldelijke bijdragen ter bestrijding dier kosten hadden gegeven.

Mogten zij daarvoor het genot niet hebben, om ongehinderd de inwijding bij te wonen? en konden zij zich daarvan verzekerd houden, wanneer men de kerkdeuren voor *ieder* had opengesteld? hadden zij in dat geval niet veeleer de schromelijkste wanorde te duchten?

Bovendien was een aantal notabelen tot het bijwonen der plegtigheid geïnviteerd, aan welke gedistingueerde zitplaatsen werden aangewezen, en kon zulks gevoelig geschieden, indien ieder naar welgevallen plaats had genomen? Wie zal het nu wraken, dat de bestuurders van het pieus gesticht, ter voorkoming van wanorde en van eenen buitengemeenen toevloed in het betrekkelijk klein kerkgebouw een kleinen entreeprijs bepaalden? Wie zal het nu laken, dat de gemeenteleden niet zoo maar nolens volens hunnen zitplaatsen voor twee boerenwagens vol Asser individuen wilden inruimen? Wij zeggen individuen, want ware het kerkbestuur gekomen, ongetwijfeld had met hetzelfde met dezelfde onderscheiding, als de uitgenoodigden behandeld. Gij, Asser Israëlieten, echter meent in dien maatregel volslagen gemis aan beschaving te bespeuren, en rigt deswege uwe oppositie tegen de bestuurders van voormeld genootschap, tegen welke gij U grove personaliteiten veroorlooft. Welaan? beschaafde, verlichte en hoogwijze heeren! Weest dan regtvaardig genoeg, om ook uwen gal uit te spuuen en voor onbeschaafd te verklaren Parnassijns te Amsterdam, Manhigum te Kampen, Manhigum te Hoogeveen, die, voor zoo verre mij bekend is, bij buitengewone plegtigheden denzelfden weg bewandelden.

Vergunt mij echter, Hoogwijze Heeren! U te doen opmerken, dat uwe houding en uw gedrag tijdens uwe aanwezigheid alhier bijster weinig strookten met uwe voorgewende beschaving.

Immers het kan uw geheugen niet ontgaan zijn, dat gij, na het eindigen der plegtigheid, aan den heer Rabbijn uw ongenoegegen wegens uwe niet toelating in deze voege kenbaar maaktet. "Wie hebben heurt, dat ie zegt hebt, dat één kwartien niet genoeg was, maar dat wie viefzig cent mosten geven; Je weet, dat de Gouverneur ons vraagt heft, of wie U tot opperrabbijn wolden hebben. Nu binne we hier keumen, om joe eer, om u te heuren maar in plaats van veur, stemmen wie alle tegen. "In de eerste plaats M. H. moet ik u doen opmerken, dat de in gezegde doorstralende gezindheid geenszins den toets van edele geestbeschaving kan doorstaan. In de twee plaats onderwerp ik aan uw Hoogwijze oordeel, of gemelde rede bombastisch of zinrijk is? of zij pleonasmen of bondige zinsdelen bevat? Mijn gevoelen is aldus: wanneer verwaandheid den naam van wijsheid, laatdunkendheid met dien van geestbeschaving, trotsche overmoed met dien van eigenwaarde, verligting met dien van verlichting mag worden vervangen, dan zal mijn gansche gemeente er roem opdragen, dat bij haar feest twee boerenwagens vol idealen van genien tegenwoordig waren, en waarop grondt gij uw argument, dat de bestuurders van voorn. gesticht geen gevoel van eigenwaarde bezitten? omdat zij zich met de tegenwoordigheid van onderscheidene hooggeplaatste personen van andere gezindheden vereerd bevonden. Ei lieve, kwetst het ook uwe eigenliefde, dat zij meer belang in hunnen dan in uwe komst stelden?

Het zoude waarlijk verregaande bekrompenheid verraden, wanneer men stelselmatig jegens geloofsgenoten (onverschillig of zij al dan niet dien naam verdienen) beleefd en omtrent de aanklevers van andere leerstelsels onverschillig bleef. Bovendien is het niets ongewoons, dat men zich bij *plegtige gelegenheden* met de opkomst van invloedrijke personen verheugt. Ten bewijze strekke, dat bij de nog zeer onlangs plaats gehad hebbende legging des eersten steens voor de Synagoge te Arnhem, met zelfverheffing, werd gewag gemaakt van de tegenwoordigheid der heeren Commissaris des Konings, Burgemeester enz. Doch mijne heeren! Wij vragen u in gemoede af, of er wel ééne gemeente in ons Rijk zoude zijn, die meer dan A. hare afhankelijkheid en minderheid tegenover andere gezindheden doet uitkomen. Welke Israel. gemeente zendt kaartjes aan de huizen der Christenen, als in hare kerk het woord wordt gevoerd? Welke gemeente gevoelt zoo veel eigenwaarde, om jaarlijks haar emancipatiefeest, een regt dat reeds vier malen wettig verkregen is, te vieren en daarbij zoo veel onkieschheid bezigt, om ook per advertentie alle Christenen er bij te roepen? Het antwoord is aan u, beschaafde heeren. Waarlijk gij ziet den splinter in eens anders en geen balk in uw eigen oog. Geen berigt, dat ooit in dit blad omtrent eene Israel. Kerkelijke aangelegenheid binnen dit gewest werd opgenomen, of het werd door u zoo al niet geïncrimineerd, dan toch moest het uwe ongenadige rescensie ondervinden.

Den berigtgever uit Hoogeveen aangaande het destijds gevierde jubelfeest scholdt gij voor letterdief. Een berigt uit Coevorden, betreffende eene inwijding, werd door één van u in een bespottelijk daglicht gesteld en de eer van een allezins achtingswaardige man onbeschaamd gecompromitteerd; en welk lot onderging dat uit Smilde? het voorlaatste nummer van dit blad heeft het geleerd. Wij kunnen u niet beletten, dat gij u op uw hoofdplaatselijk regt meer laat voorstaan dan immer een Brit, Romein of Spanjaard op zijne nationaliteit, maar gij behoort toch zoo veel te weten, dat plaatselijke rang en beschaving des geestes twee hemelsbreed verschillende zaken zijn.

En nu, Heeren feestgasten, geef ik u ruim baan. Gij kunt vrij uwe schrijflust botvieren, geen jota zal u tegengesproken worden. Intusschen hoop ik den waarlijk beschaafden en eerbiedwaardigen te Assen geen aanstoot gegeven te hebben, vermits ik het ten zeerste zoude betreuren, iemands gevoel gekrenkt te hebben, wiens regtschapenheid en menschenkennis hem op aller achtting aanspraak geven.

SMILDE, 12 Augustus 1852

Een Israëliet

(Met dit stuk achten wij deze twist genoegzaam in dit blad besproken)

(Red.)